

dets kredsløb inden for de enkelte vandløbs afstrømningsområder.

En sådan planlægning vil naturligvis først og fremmest være påkrævet i områder, hvor vandressourcen er genstand for særlig intensiv udnyttelse, eller hvor der er knyttet særlig stor interesse til bevarelsen af det naturlige miljø.

4. Vandforbrug til markvanding og vanding i gartneri.

4.1. Vandingsbehov i landbruget.

I de senere år er den stærke stigning i vandforbruget konstateret i forbruget til vanding i landbrug og gartneri. Da de disponible vandressourcer er af begrænset størrelse, er planlægning vedrørende deres udnyttelse og beskyttelse herved yderligere aktualiseret og nødvendiggjort.

Landbrugsarealets udnyttelse fremgår af tabel 5. Det bemærkes, at korndyrkningen beslaglægger ca. $\frac{3}{5}$ af landbrugsarealet. Vandingsbehovet ved optimal planteproduktion i landbruget i et år med normal nedbør er angivet i tabel 6.

Vandingsbehovet indtræffer normalt i månederne maj, juni og juli, evt. tillige i august. Vandingsbehovet er for de respektive afgrøder og for hvert amt beregnet på grundlag af den forudsætning, at hele normalnedbøren i vækstperioden og det halve af jordens kapacitet for tilgængeligt vand kan udnyttes af planterne uden væsentlig reduktion af udbyttet. Endvidere indgår den nuværende arealbenyttelse, d.v.s. det nuværende afgrødevalg i beregningerne.

I rapporten »Mulige udviklingslinier for dansk jordbrug til år 2000«, der er udgivet af Instituttet for Fremtidforskning, antages, at landbrugsarealets størrelse stort set opretholdes, og at der ved en høj vækstrate i dansk landbrug frem til år 2000 kan forventes en fordobling af den samlede produktion. Denne vækst antages at fremkomme ved en parallel stigning i plante- og husdyrproduktionen og uden væsentlige ændringer i arealbenyttelsen og dermed i vandbehovet.

Jordens kapacitet for tilgængeligt vand er for hver enkelt amtskommune skønnet på grundlag af foreliggende geologiske kort. Når resultatet af den igangværende jordbundsclassificering foreligger, vil denne fak-

tor være bestemt med bedre sikkerhed, hvilket kan medføre mindre ændringer i de enkelte amters behov, men næppe væsentlige ændringer i det totale behov.

Det bemærkes, at der i alle amtskommuner er et stort behov for vanding af græs. Det samme gælder vanding af roer i Vestsjællands og Bornholms amter. Generelt er vandingsbehovet pr. arealenhed til korn lille; men da korndyrkningen optager $\frac{3}{5}$ af landbrugsarealet, bliver totalbehovet betydeligt. Med de nugældende prisrelationer er det dog generelt ikke økonomisk fordelagtigt at anvende vanding i korndyrkningen. Dette forhold må tages i betragtning ved prioritering af anvendelsesformålene, idet det i relation til den internationale fødevarsituation kan blive ønskeligt at anvende vanding også til korndyrkningen.

Det totale behov for vand til vanding i jordbruget i et år med normal nedbør er opgjort til ca. 1,2 mia. m³ pr. år. Under ekstremt tørre vækstforhold kan behovet dog være betydeligt større på grund af større potentiel fordampning. Såfremt det ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering er ønskeligt at sikre den ovenfor nævnte høje vækstrate i dansk landbrug frem til år 2000, kan det i ekstreme tørkeperioder være nødvendigt at forøge de i tabel 6 angivne behov med indtil 100 pct.

Tabel 5. Landbrugsarealets benyttelse.

Amtskommune	Procent af areal				Areal 1000 ha
	Korn	Roer	Græs	Andet	
København	70	5	14	11	134
Frederiksborg					
Roskilde					
Vestsjælland	67	7	15	11	212
Storstrøm	61	21	8	10	250
Bornholm	65	5	19	11	37
Fyn	59	12	18	11	251
Sønderjylland	55	8	34	3	293
Ribe	48	11	40	1	215
Vejle	58	10	28	4	211
Ringkøbing	59	10	30	1	330
Århus	64	7	25	4	304
Viborg	56	10	33	1	282
Nordjylland	58	9	32	1	431
I alt					2950

Kilde: Landbrugsstatistikken 1974.